

Romanian A: literature – Higher level – Paper 1
Roumain A : littérature – Niveau supérieur – Épreuve 1
Rumano A: literatura – Nivel superior – Prueba 1

Wednesday 4 May 2016 (afternoon)
Mercredi 4 mai 2016 (après-midi)
Miércoles 4 de mayo de 2016 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a literary commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire littéraire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario literario sobre un solo pasaje.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Analizați literar **unul** din următoarele pasaje:

1.

[...] amintirile mele despre Bunicul miros întotdeauna a castraveți. Cornișoni proaspeți. Mirosul cojilor de castravete crud face trecutul de neoprit. Fac salată de castraveți și mă umplu de emoție. Cuțitul alunecă pe carnea cornișonilor și îl văd pe Bunicul cum îi culegea din grădina din spatele casei din Căpleni. Ei stăteau cuminți, ca niște nepoței pe mușamaua mesei mari, până când Bunicul îi spăla într-un castron emailat și își clătea cuțitul cu apa din vas, ca să alunece mai bine pe pielea rugoasă a legumelor. În casa aceea mobilată cu strictul necesar am simțit prima oară gustul bunăstării. Pentru că Binele are gustul lui, cum de neuitat este și gustul Răului. „Casa de la vie” era atât de spartană, că nu puteai să te împiedici de niciun obiect. O masă de lemn, fără învelitoare, două taburete, o sobă metalică, [...] dar în mintea mea locul acela era la fel de frumos mobilat ca Raiul, dacă Raiul ar fi fost o încăpere, sau ca palatul celui mai bogat rege de pe pământ. [...]

Poate de aceea nu am niciun fel de nostalgii gustative din comerțul socialist. Nu-mi plăceau „Eugeniile” și nici ciocolata „ROM”, mă îngrețoșau „pufarinii”, iar „pufuleții” mă scârbeau cumplit, mai ales că se lipeau de cerul gurii și se transformau într-o pastă tare, de neînghițit. Nici măcar felia de pâine cu parizer nu mă mai emoționează, deși mama îmi făcea parizer de pui trecut prin făină și prin ou și mi-l dădea drept șnițel vienez, un deliciu în perioada de sărăcie acută de la începutul anilor '80. [...] Nu-mi plăceau nici bananele. După o vreme, când nu s-au mai găsit banane în comerțul socialist, am descoperit că pasta de dinți „Cristal”, cu aroma acelui fruct exotic, este gustoasă și dacă o înghiți. [...] Într-o după-amiază am început să o mănânc pe pâine, iar până spre seară mi s-a făcut rău. Gustul scârbos al comunismului îmi este egal pe limbă cu gustul pâinii unse cu pastă de dinți cu aromă de banane.

Am o singură amintire ce-mi stă agățată de papile, foarte vie, acută și dureros de imposibil de regăsit. [...] Pe drum spre casa de la vie, Bunicul se oprea la un magazin care arăta ca un lăcaș misterios și tainic, [...] Spre deosebire de alți vânzători din comerțul socialist, Nenea Bubala vorbea mereu cu mine, întrebându-mă de școală, ce citesc, ce-mi place să fac, dar mai ales ce mai face Mămica. Același nene Bubala care, la ieșire, îmi pune în mână un cub ca de gheață, dar dulce, și o mașinuță de plastic transparent, plină de lavandă, pe care le făcea chiar el, în bucătărioara din spatele magazinului. Acum magazinul e închis, nenea Bubala nu mă mai întreabă nimic [...] „Citesc, citesc”, aș vrea să îi răspund. „Știu și limbi străine”, pentru că tot el mă interoga, în română, maghiară și germană, ce cuvinte noi mai cunosc, plescăind mulțumit la fiecare cuvânt nou învățat. „Câte limbi știi, atâția oameni ești!”, îmi zicea de fiecare dată, iar Bunicul zâmbea aprobator. Același lucru mă învăța și el.

Doru Pop, *O telenovelă socialistă* (2013) (adaptat după)

2.

Toamna

- Te uiți cum mușcă toamna din verdele pădurii,
Cum fiecare frunză e-o inimă bolnavă -
Cu leziuni de unghii și picături de sânge?
Și-n mine bate-o frunză, ciudată și firavă,
5 Ce sub capriciul vremii se leagănă și plânge...
- Simt trupul meu cum soarbe miresmele de moarte
Și cum își distilează parfumul diafan,
Pe mobile și statui, pe stofe și covoare,
Și-ntrezăresc pădurea culcată pe divan,
10 Alătura de mine, cum tremură și moare...
- Respiră încăperea arome vegetale:
De paltin, de mesteacăn, de brad și de arțar...
Iau eu, cu mâini pătate de toamna-nsângerată,
Beau sufletul pădurii și-aud bătând mai rar,
15 În peisagiul vieții, o frunză-ntârziată.

Claudia Miliian-Minulescu, *Toamna* (aprox. 1922)
